

MUNDTLIG BERETNING, 92-GRUPPENS AKTIVITETER, oktober 2018 til oktober 2019

Torleif Jonasson, formand

92-gruppen blev skabt til at være et værktøj, en ramme, en facilitator for de danske NGO'er, der arbejder med bæredygtig udvikling, med særligt fokus på miljø, bistand og rettigheder.

I tiden for etableringen var det ikke kutyme, at civilsamfundet var bredt repræsenteret i Danmarks delegation til internationale FN-forhandlinger, men med 92-gruppen indgik daværende generalsekretær for WWF Verdensnaturfonden, Kim Carstensen, sammen med daværende sekretariatsleder for 92-gruppen, Lars Georg Jensen, i den danske delegation til FN's Konference for Miljø og Udvikling i 1992, Rio-konferencen, hvor Verden blev enige om Agenda 21, en række konventioner og sammenhængen mellem miljø, udvikling, økonomi, sociale spørgsmål og rettigheder.

I periode siden sidste generalforsamling har 92-gruppen fortsat denne faciliterende ramme, og gennem 92-gruppen har medlemsorganisationerne i fællesskab forberedt, og efterfølgende kunnet deltage i internationale møder i fht. bl.a.

- FN's biodiversitetskonventions partskonference COP14 i november
- FN's klimakonventions partskonference COP24 i december
- FN's miljøforsamling UNEA og
- FN's økonomiske kommission for Europa UNECE i marts
- Det intersessionelle klimamøde i juni
- FN's High Level Political Forum i juli
- FN's generalforsamling og topmøderne om hhv. klima og Verdensmålene i september

I den nærmeste fremtid vil vi deltage i FN's klimakonventions partskonference COP25 og FN's biodiversitetskonventions partskonference COP15 til december.

92-gruppen har også været faciliterende ramme på regionale niveauer, bl.a. i forbindelse med det nordiske projekt om verdensmålsimplementering og bæredygtigt forbrug, og i fht. det europæiske niveau – bl.a. gennem CAN-Europe, hvorigennem vi er involveret i et EU LIFE-projekt; eller gennem OECD Watch og European Coalition for Corporate Justice.

Nationalt indgår 92-gruppen og 92-gruppens medlemsorganisationer i policyarbejde og samarbejde med udgangspunkt i de prioriterede indsatsområder. Det inkluderer

- Danmarks Statistiks forum 'Partnerskab for SDG-data',
 - 2030 Panelet,
 - Det nye handelspolitiske Forum for fair og bæredygtig handelspolitik,
 - Mæglings- og Klageinstitutionen for Samfundsansvar,
 - Rådet for Samfundsansvar og Verdensmål,
 - Finans Danmarks Forum for Bæredygtig Finans
- og i dialog med Udenrigs-, Udviklings-, Finans-, Erhvervs-, Miljø- og Fødevarer-, Klima-, Energi- og Forsynings ministrene og ministerierne

92-gruppen har ingen ambition om at arbejde på lokalt niveau, selvom det overordnede arbejde har en indflydelse på, og skal gennemføres på lokalt niveau; det er medlemsorganisationernes prærogativ.

92-gruppen er ikke en organisation, hvortil medlemmerne afgiver så meget mandat, at organisationen kan agere uafhængigt. Det har altid været et krav, enten eksplicit andre gange implicit, at 92-gruppen ikke har måttet 'shine' over medlemmerne og tage fokus fra dem. 92-gruppen er et netværk, hvor den formelt højeste myndighed selvfølgelig er generalforsamlingen, men hvor fællesmøderne ellers er der beslutningerne bliver taget, og hvor udvalgene er arbejdsforaer for medlemmerne.

De temaer som har været omdrejningspunktet for det forgangne års arbejde har været:

- Biodiversitet
- Udviklingspolitik
- CSR og virksomhedsansvar
- Klima og Energi
- Verdensmålene for bæredygtig udvikling
- Bæredygtig forbrug og produktion

Bæredygtigt forbrug og produktion

På dét område har den største selvstændige aktivitet været det nordiske projekt i samarbejde med Nordisk Ministerråd, norske Forum, svenske Concord og finske Fingo, og med Islandsk og Grønlandsk deltagelse – med møder i de nordiske lande, fremlæggelse til Nordisk Ministerråds dialogmøde om bæredygtig forbrug og produktion, workshop under HLPF om udfordringer og nødvendige løsninger for en retfærdig omstilling til bæredygtig forbrug og produktion, og udgivelse af 'Implementation of SDG 12 in the Nordic countries - according to civil society'.

Biodiversitet

FN's Biodiversitetskonvention og konventionens partskonferencer er det internationale omdrejningspunkt for arbejdet med biodiversitet, med fokus på bl.a. Aichi-målene, som blev vedtaget i 2010 og hvor hovedsigtet er at stoppe klodens tab af den naturlige mangfoldighed og genoprette biodiversiteten senest i 2020. Nationalt er en vigtig indsats at sikre oprettelsen af et dialogforum for samarbejde mellem danske aktører om nye globale biodiversitetsmål efter 2020, i regi af Miljø- og fødevarerministeriet.

Udviklingspolitik

Der er en grøn udviklingspolitisk tråd i 92-gruppens arbejde. Koblingen mellem miljø, udvikling, økonomi, menneskerettigheder og sociale spørgsmål udgør fundamentet for netværket. Sammenhængen mellem udviklingslande og udviklingspolitik er et gennemgående element i alle arbejdsområderne - Bæredygtigt forbrug og produktion, Biodiversitet, Verdensmålene, Klima & Energi, og CSR & virksomhedsansvar.

CSR og virksomhedsansvar

Ansvarsdimensionen, herunder virksomheders arbejde med nødvendig omhu (due diligence) i overensstemmelse med internationale FN- og OECD-standarder for ansvarlig virksomhedsadfærd, er omdrejningspunktet for vores arbejde for CSR og virksomhedsansvar. For 92-gruppens koordinering på området (ud fra et globalt miljø- og menneskerettighedsperspektiv), er fokus på virksomhedernes ansvar bærende for alle initiativer.

Vores direkte indflydelseskanaler er dels Rådet for Samfundsansvar og Verdensmål, dels Mæglings- og Klageinstitutionen for Samfundsansvar – og internt blandt danske civilsamfundsorganisationer har 92-gruppen påtaget sig koordineringen af 'Orden i Eget Hus', der har til formål at undersøge

organisationernes egne politikker og praksisser, og sikre ansvarlighed i fht. leverandører, rejser og andet forbrug i civilsamfundets organisationer.

Internationalt har 92-gruppen et godt samarbejde i EU med OECD Watch, primært omkring landes National Contact Points (hvor Mæglings- og Klageinstitutionen for Samfundsansvar er det danske Contact Point), men også om OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd og ansvarlige investeringer. 92-gruppen har desuden løbende deltaget i arbejdet for udviklingen af virksomheders samfundsansvar i EU-regi via paraplyorganisationen European Coalition for Corporate Justice i Bruxelles, hvor 92-gruppen udgør en af de 19 medlemsplatforme i 15 EU-lande.

Klima og Energi

Hvad angår klima og energi, så er FN's Klimakonvention og konventionens partskonferencer det internationale omdrejningspunkt, i år suppleret med klimatopmødet i forbindelse med FN's generalforsamling. 92-gruppen forbereder og deltager i COP'erne med en bred repræsentation af danske NGO'er, og med en delegation der har mange års erfaring og dækker en bred kreds af emner i FN-forhandlingerne. Internationalt samarbejder vi bl.a. i, og med, Climate Action Network og CAN Europe. 92-gruppen leverer således fortsat et stort arbejde og koordineret indspil til de internationale klimaforhandlinger og Danmarks rolle i disse.

Det er centralt for 92-gruppen, at der arbejdes med en rettighedsbaseret tilgang på klimaområdet. De fattigste lande rammes hårdest, og har generelt mindst ansvar for klimaændringerne – derfor skal der være fokus på dem, for eksempel gennem tilstrækkelig finansiering til udviklingslande og deres tilpasning.

Et kernepunkt for 92-gruppen er, at midler til klimafinansiering skal være additionelle og ikke tages fra udviklingsbistanden; at der ikke medregnes kommercielle lån; og at der er balance mellem tiltag, som reducerer udslip og klimatilpasning. Desuden skal der sikres mere klimafinansiering til de fattigste lande og ikke primært til mellemindkomstlande, som det oftest er tilfældet i dag.

Nationalt har en hovedaktivitet været borgerforslaget for indførelse af en dansk Klimalov. 92-gruppen og 92-gruppens medlemmer har været de ledende aktører fra formuleringen af borgerforslaget i slutningen af 2018, indsamling af de nødvendige 50.000 underskrifter i januar, møder med folketingsudvalg og presse i foråret, samt arbejdet frem til det seneste positionspapir fra september 2019: om de essentielle elementer i en dansk klimalov, som skal sikre, at den nye regering og det nye folketing får det nødvendige input til udarbejdelse og gennemførelse af en egentlig klimalov.

På Folketingets åbningsdag var 92-gruppen inviteret til et møde i Folketinget med klima-, energi og forsyningsministeren samt de politiske partiers ordførere/partiledere for at give input til indholdet af en dansk klimaplan.

Det er et centralt element for 92-gruppen, at en dansk klimalov også skal inkludere en stærkere international indsats og have en global udviklingsvinkel, idet Danmark bør have en stærkere rolle i den internationale klimaproces og herunder være med til at sikre de fattigste og mest sårbare landes interesser og yde mere klimafinansiering til disse lande. Det konkrete resultat af denne 92-gruppe indsats er, at den nye regering har iværksat arbejde for at få en dansk klimalov færdig ved udgangen af 2019.

Verdensmålene for bæredygtig udvikling

Der går en lige linje fra Agenda 21 til Agenda 2030 - Verdensmålene for Bæredygtig Udvikling. Verdensmålene er en samlet ramme for sammenhængende udfordringer, der kræver fælles løsninger. Fra at bæredygtig udvikling blev set som et andet ord for miljø-fokus, så har vi i dag den nærmest omvendte situation, hvor vægten lægges på udviklingsaspektet af bæredygtig udvikling.

Der er en række faktorer, der har bidraget til denne situation.

Den tidligere regering bagatelliserede fra starten den indsats, som er nødvendig for at realisere verdensmålene i Danmark. Der gik kun 6 timer fra vedtagelsen af Verdensmålene i FN's generalforsamling – en vedtagelse, som den danske statsminister præsiderede over – før Lars Løkke Rasmussen beroligende kunne fortælle sit danske bagland, at det ikke ville kræve nogen ekstra indenrigspolitisk indsats: 'Det vil være fair at sige, at de mål der nu vedtages på verdenssamfundets vegne, i forhold til Danmark primært har betydning for den måde, Danmark skal føre sin udenrigs- og bistands-politik på' (Politiken, 25.september 2015)

Konsekvensen af den opfattelse så vi første gang i januar 2017, hvor det første politiske udspil, der havde verdensmålene som ramme, blev offentliggjort: 'Verden 2030 – Danmarks udviklingspolitiske og humanitære strategi'.

Og den første sektor, der blev 'udsat' for verdensmålene, var de bilaterale bistandsorganisationer, der modtager rammebevillinger fra Danida, som i udkastet til fremtidig strategisk partnerskab med Danida, februar 2017, blev præsenteret for, at pengene ikke bare skulle DAC'es men også SDG'es.

Det er derfor ikke mærkeligt, at mange opfatter, eller arbejder med verdensmålene, SDG'erne, som nye MDG'er, nye udviklingsmål.

De grønne organisationer har ikke på samme måde haft verdensmålene som brændende økonomisk platform, og er kommet sent i gang med at forholde sig til, hvordan de skal implementere det samlede 'koncept verdensmålene' i sit arbejde – selvom målene 'bare' er en moderne udgave af Agenda 21.

Det allermest paradoksale i situationen er, at hvor miljøministeriet i gamle dage var en central aktør i det internationale bæredygtighedsarbejde (jeg husker tydeligt daværende Miljø- og Energiminister Svend Auken's aktive deltagelse i FN's Bæredygtighedskommission, der var forløberen for HLPF), så er ministeriet i dag fuldstændigt fraværende.

Og for at finde de store offentlige penge til at finansiere Verdensmålsaktiviteter, så er det i kassen med Udenrigsministeriets bistandsmidler, man skal lede.

92-gruppen har i generalforsamlingsperioden ydet et kæmpe arbejde, for at sikre organisatoriske rammer for medlemsorganisationernes verdensmålsarbejde, som er det tredje hovedindsatsområde for os.

Generelt har 92-gruppen stået for løbende koordinering af arbejdet med Verdensmålene i civilsamfundet, gennem SDG arbejdsgruppen, sammen med Globalt Fokus. Og sammen med Globalt Fokus udgav 92-gruppen i juni 2019 en fælles Spotlightrapport på status i implementering af Verdensmålene, lanceret op til Folkemødet på Bornholm, hvis anbefalinger dannede grundlag for den

efterfølgende henvendelse til regeringen og støttepartierne: 'Danmarks nye handlingsplan for verdensmålene – Et politisk indspark fra danske NGO'er'.

I forhold til den regionale og globale implementering, har vi på det europæiske niveau deltaget i UNECE's (FN's økonomiske kommission for Europas) årlige regionale SDG-opfølgingsmøde, og i den globale opfølgingsmekanisme HLPF's møde i juli, der i år havde fokus på mål 4, 8, 10, 13, 16 samt 17 (Kvalitetsuddannelse, Anstændige jobs og økonomisk vækst, Mindre ulighed, Klimaindsats, Fred, retfærdighed og institutioner samt Partnerskaber for handling) – og hvor 92-gruppen arrangerede det Nordiske side-event om hvordan udvikling og grøn omstilling kan være både retfærdig og bæredygtig, have fokus på de fattigste og på menneskerettigheder, og samtidig holdes indenfor planetens grænser.

Der var ikke så mange politikere med til årets HLPF-møde, (Søren Søndergaard fra Enhedslisten); til gengæld var der sket en kraftig opjustering til FN's generalforsamling, hvor 6 ministre deltog i den uge, hvor der også blev afholdt SDG-topmøde (årets andet HLPF-møde). Der hvor vi til gengæld møder en kritisk masse af folketingspolitikere er selvfølgelig først og fremmest i 2030-panelet, hvor Troels repræsenterer 92-gruppen.

En stor del af den bistandspolitiske del af verdensmålene ligger hos vores søsterorganisation Globalt Fokus, hvilket er ganske naturligt, når det nu er bistandsorganisationernes brancheorganisation. Men som netværk for miljø- og udviklingsorganisationer, er det ikke bare del af vores dagsorden, men selve grundlaget for vores eksistens.

-

I virksomhedsberetningen udsendt til generalforsamlingen gennemgås de seks områder mere detaljeret, ikke mindst i annekset: 'Rapportering i punktform på konkrete outputs i logframe for 2019'. Mine udeladelser i den mundtlige beretning er ikke udtryk for manglende anerkendelse af det øvrige arbejde, men mere at jeg ikke finder grund til at gentage det hele.

-

I virksomhedsberetningen gennemgås til sidst en række punkter under overskriften **tværgående indsatsområder**:

Review: Udenrigsministeriet gennemførte i slutningen af 2015 og starten af 2016 et review af 92-gruppen. Reviewet konkluderede generelt, at 92-gruppen udfører et relevant og omkostnings-effektivt arbejde, men også at der er bestemte dele af arbejdet, der kan forbedres.

92-gruppen har siden fulgt op på reviewets anbefalinger, herunder behandlet og besluttet opfølgning på fællesmøderne. Især har 92-gruppen udviklet på det strategiske fokus for organisationens arbejde samt formulering af konkrete mål på både langt og kort sigt. Senest er en anti-korruptionspolitik og anti-sexual harassmentpolitik udarbejdet for og godkendt af 92-gruppen.

Kapacitetsopbygning: Der er i årets løb blevet gennemført en stor kapacitetsopbyggende indsats. Denne sker primært ved de mange udvalgs- og arbejdsgruppemøder i 92-gruppen, hvor personer med forskellige interesseområder og forskelligt erfaringsniveau udveksler information og erfaring på en lang række områder. Tilsvarende er der skabt kapacitetsudvikling ved deltagelse i møder med ministerier, folketingsmedlemmer og andre aktører, samt deltagelse i internationale møder.

Derudover har der også været væsentligt kapacitetsopbyggende arbejde i forbindelse med de afholdte offentlige møder om bl.a. klima og SDG-dagsordenen.

92-gruppens sekretariat har organiseret en række interne arrangementer for 92-gruppens medlemmer, herunder et omkring EU's *sustainable finance* pakke og et om Eksportkreditfondens opbygningen, sammensætning, økonomi og funktion. Og gennem det nordiske arbejde er der skabt fælles kapacitetsopbygning på tværs af civilsamfundsorganisationer i de nordiske lande, via fremlæggelser, debatter og rapporter.

Oplysningsvirksomhed: 92-gruppen har i 2019 fortsat sin oplysningsvirksomhed, herunder gennem det elektroniske nyhedsbrev.

De afholdte side-events og pressebriefinger i forbindelse med FN's internationale møder har også bidraget væsentligt til oplysning om de internationale processer og problematikker. Sammen med Globalt Fokus organiserede 92-gruppen et arrangement i Verdensmålstetet på Folkemødet, med debat om Spotlightrapporten og civilsamfundets vurdering af fremdriften på implementering af Verdensmålene i Danmark. Ligeledes stod 92-gruppen på Folkemødet for et arrangement om Danmarks klimaindsats i globalt perspektiv.

Desuden bidrog rækken af arrangementer og workshops på Folkemødet om CSR og SDG-målene, med diskussioner mellem sektorer, til oplysning både om disses involvering i Verdensmålene, men også om arbejdet i Rådet for Samfundsansvar og Verdensmål.

92-gruppen har desuden medvirket som arrangør og/eller oplægsholder ved offentlige arrangementer, bl.a. høringen på Christiansborg i februar, en konference om verdensmål og bæredygtighed sammen med CISU og ved et offentligt møde om klima og finansiering.

Organisatorisk status: 92-gruppen har et formandskab, valgt på sidste generalforsamling, bestående af mig selv og næstformand Jacob Fjalland (WWF) – men i den måde vi som medlemsorganisationer har valgt samarbejdsformen i 92-gruppen, så spiller formandskabet ikke som sådan en selvstændig politisk og udfarende rolle. I mellem de årlige generalforsamlinger er det 92-gruppens fællesmøder, der træffer de overordnede beslutninger.

92-gruppen driver et antal større og mindre arbejdsudvalg med medlemsorganisationernes aktive deltagelse. De store faste arbejdsudvalg under 92-gruppen har i årets løb været:

- Klimaudvalget,
- udvalget for CSR og bæredygtige investeringer,
- samt et samarbejdsudvalg for Verdensmålene sammen med Globalt Fokus.

Derudover har klimaudvalget to mindre, faste arbejdsgrupper om hhv.

- klimafinansiering
- og bioenergi/bæredygtig brug af arealer,
- og der er oprettet en ny arbejdsgruppe om ansvarlige investeringer.
- Ligeledes har der været aktiviteter i arbejdsgruppen om biodiversitet.

Arbejdet i 92-gruppen og underudvalgene, herunder deltagelsen i internationale møder, udføres i vid udstrækning af ansatte og frivillige fra de deltagende organisationer.

92-gruppen har i årets løb indgået aktivt i samarbejde, koordination og arbejdsdeling med andre NGO-netværk. Det er vigtigt at sikre en god koordinering og arbejdsdeling mellem de danske NGO-netværk,

og det er foregået ved jævnlige møder og dialog mellem netværkene. Det gælder bl.a. ift. Globalt Fokus, samt ift. samarbejdet med CISU og Verdens Bedste Nyheder. 92-gruppen var i 2019 fortsat blandt de stiftende medlemmer af Verdens Bedste Nyheder og skiftes med CISU om at være bestyrelsesmedlem hhv. suppleant; pt. er vi suppleant.

Inden for det sidste år har én medlemsorganisation meldt sig ud, og 92-gruppen tæller i dag 23 medlemsorganisationer. En kreds af organisationer, som ikke er medlemmer eller observatører, deltager derudover jævnligt i 92-gruppens udvalg og arbejdsgrupper.

Et stort organisatorisk spørgsmål, der særligt fyldte mødemæssigt i sidste beretningsperiode, var spørgsmålet om 92-gruppens fremtid. Det medførte i denne beretningsperiode et visionsseminar i marts.

Blandt hovedkonklusionerne fra denne dag er:

- Vi skal fortsat være en netværk for bæredygtig udvikling
- Men vi skal styrke klimarbejdet
- Vi fastholder umiddelbart særligt de tre hovedaktivitetsområder: klima, CSR og verdensmålene
- 92-gruppen skal ikke være en kampagneorganisation, der konkurrerer med sine medlemmer – MEN der skal ses på hvordan modeller som Borgerforslaget kan udvikles og (gen)bruges i regi af 92-gruppen
- Der skal ses på, hvordan 92-gruppen kan styrke sit fokus på Syd/udviklingslande
- Der skal ske afklaring/tydeliggørelse af arbejdsform, profil, ressourcer og ejerskab som 92-gruppen skal have for at nå mål
- Der skal være ny dialog med Globalt Fokus om etablering af en mere regelmæssig og fast arbejdsdelingsproces mellem de to netværk

Som det fremgår af beretningerne og forslag til arbejdsplan, så er der fulgt op på en del af konklusionerne, mens andre fortsat udestår, og skal tages med i næste generalforsamlingsperiode.

92-gruppen har i rapporteringsperioden haft bevilling til et sekretariat med en sekretariatsleder og to policy-medarbejdere. Denne bemanning er, sammen med praktikanter, afgørende for sekretariatets høje aktivitetsniveau gennem året.

Jeg vil gerne på egne vegne;

På vores vegne, os som formandskab for 92-gruppen, Torleif og Jacob;

På vores vegne, os som medlemmer af 92-gruppen;

Udtrykke stort tak til sekretariatet!

Det er en tak til

- Troels, der har været med os i mange år, og som ved alt om alt,
- Dan, der ved rigtig meget om klima og energi,
- Helena, der udover alle andre evner udi det nordiske og Verdensmål, også fortsat følger op på LFA'ingen af 92-gruppens arbejde,
- Naja og Luna, der er praktikanter i øjeblikket - og til Laura, der var praktikant i foråret.

Tak for ordet – og for det forgangne år.